

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an, în avans, 2 lei.
Pe o perioadă de un an, 2 lei.
România, America și alte țări străine, 4 lei.
Abonamentele se fac la Tipografia Poporului S. M.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică

Editor și tipar: „Tipografia Poporului”
Redactor responsabil: Nicolae Bratu.

ISSERATE:

Se primește la BIRoul ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un număr obișnuit costă 14 bani, a doua oară
12 bani, a treia oară 10 bani.

Cum decurge războiul european.

Din 25 August n. înceace se vă o mare luptă între armatele Monarhiei noastre și armata rusească — Această luptă uriașă se întinde pe un teritoriu de 400 kilometri, dealungul graniței Galiției spre Rusia. — Rezultatul luptei până de prezent stă cam așa: la aripa stângă au învins trupele noastre, cari au pătruns pe teritoriul rusesc, iar la aripa dreaptă și spre mijloc au învins Rușii, cari au pătruns în Galiția, înaintând până la Lemberg.

În cealaltă parte a Rusiei încă se dau lupte mari între Ruși și Germani. — În partea de nordvest a Germaniei, pe la Königsberg, au învins Rușii, iar în partea de sudost a Germaniei, în ținutul orașului Ostelsberg, au învins Germanii, făcând prizonieri o mulțime de Ruși.

Între Germani și Francezi se urmează luptele cu inversurare. Germanii au cuprins încă unele fortărețe franceze și înaintează spre Paris, dar întâmpină atacuri vehemente din partea trupelor franceze și belgiene, cărora le-au sărit în ajutor trupe engleze, precum și trupe aduse din coloniile franceze și engleze. — Pe apă încă s'au dat mai multe lupte între flota germană și engleză; sunt scufundate diferite vapoare, mai cu seama, în valoare de sute de milioane.

Sibiu, 3 Septembrie n.

De 10 zile s'a încins lupta cea mare între armata monarhiei noastre și armata rusească. E o luptă uriașă, cum istoria lumii nu cunoaște până acum. Milioane de ostași luptă pe o întindere de 400 kilometri. Atât e de lungă linia de bătălie, care se începe în est, dela Năușiliș, lângă Cernăuți, în Bucovina și se esunde până la Krasnik, în nordul Galiției.

Pe acest teritoriu s'au dat în cele 10 zile din urmă o sumedenie de lupte mai mari sau mai mici. Unele lupte, cari au avut loc în nordul Galiției, pe teritor rusesc, dela Krasnik spre Lublin și Krasnostar spre Tisovei, au fost câștigate de armata noastră. În același timp însă, puterea armatei rusești a pătruns în partea nord-estică a Galiției, cuprinzând mai multe orașe și înaintând spre capitala Galiției, Lemberg, care, după cât se pare, ar fi în mâinile Rușilor.

Dar, se înțelege de sine, că marea luptă n'a ajuns până acum a fi hotărâtoare, nici pentru unii, nici pentru alții. Deși o parte a armatei noastre, din jurul Lembergului și din spre Bu-

covina, se află mai mult în retragere, — totuși nu trebuie să tremăm cu vederea, că partea cealaltă a armatei noastre din spre Krasnik, e în pînă putea și o să mai dea niște atacuri vehemente asupra dușmanului. Nu se prea poate întâmpla, ca să-l învingem în partea nordică și să-i tăiem linia de înaintare din Rusia în Galiția. Nu mai puțin se așteaptă luarea unei noi ofensive (atrac) din partea armatei noastre din jurul Lembergului și pe întreg teritoriul ocupat de Ruși. Spre acest scop au intrat în linie de bătălie și rezerva armatei noastre din partea locului.

Astfel stând lucrurile, trebuie să avem nădejde în puterea armatei noastre, care se luptă cu mare vitejie față de armata dușmană, deși aceasta e foarte numeroasă, dupăcum spune foaia guvernamentală „Pester Lloyd“ dela 3 Septembrie.

În foaia susnumită, care e desigur bine informată, ceim între altele următoarele: „Superioritatea armatei noastre e fără îndoială; dar a fost un lucru copilăros, să se vorbească despre nepuțința armatei rusești. Acum s'a lămurit,

ce ce oamenii bine orientați știa de mult că Rușii sunt dașnari cu mult mai mare răz decât Francezii.

Cum în lupta noastră și în război se dau cele mai crâncene lupte posibile, ne dovedește și împrejurarea că de zece zile încoace se poartă lupta pe moarte și pe viață. Aceste lupte desigur că costă multe victime, cari vor rămânea pe câmpul de războiu. Îndeosebi corpul nostru al 2-lea, după cât știm, se află în mijlocul luptelor. Dar aceasta nu trebuie să ne îce speranța în câștigarea luptei față de dușmanul sălbatic, care mai curând sau mai târziu trebuie răpus.

Despre mersul războiului în diferite părți scriem în corpul foii de azi. La acest loc mai amintim numai, că în decursul săptămânii nu s'a mai întâmplat nici o schimbare în ținuta celorlalte state europene, cari nu iau parte la războiu. Cât ce ne privește îndeosebi ținuta Italiei și a României, ele stau tot neutrale. Amănunte asupra ținutei României nu putem da, fiindcă nu ni se imanuiază nimic fi de dincolo.

Știri și telegrame sosite Vineri și Sâmbătă, în 28 și 29 August n.

Monarhia a declarat războiul Belgiei.

Viena, 28 August. Austro-Ungaria a declarat războiul Belgiei, din cauză că ea a jertă militară pe dușmanii Monarhiei (Franța și Anglia) și se poartă rău cu cetățenii austro-ungari aflați pe teritoriul Belgiei.

Blocarea Belgradului.

Viena, 28 August. Din Semlin se comunică: De când cu ultimele lupte crâncene ale artileriei între armata noastră și bateriile sârbești la Banica și pe linia Topšider, e liniște în fața Belgradului. La singuraticele pușcături din Belgrad se răspunde cu bubuituri de tun. Incercările Sârbilor, de a arunca în aer podul de peste Sava, n'au izbutit. Stabilimentul electric și apeductul din Belgrad au fost ruinate prin pușcături de tun.

Decorațiuni mari.

Viena, 28 August. Majestatea Sa Monarhul nostru a dăruit pe Impăratul Wilhelm cu marea cruce a ordului Maria Terezia, iar generalului german Moltke i-a dăruit crucea de comandor a aceluiaș ord.

Belgia trebuie să plătească despăgubire de război

Berlin, 28 August. Foia „Lokalanzeiger” din capitala Germaniei aduce știrea, că orașul Lutich trebuie să plătească 50, iar Bruxelles 500 de milioane despăgubire de război (fiindcă Germania a crutat interiorul acestor două orașe și nu le-a bombardat).

Trenurile în Ungaria iarăși vor circula.

Budapesta, 28 August. „Pester Lloyd” aduce știrea, că în zilele proxime iarăși se vor pune în circulație trenurile pentru porțane și mărfuri, pe întreg teritoriul Ungariei.

Înaintarea armatei germane în Franța.

Berlin, 28 August. Comanda generală a armatei comunică următoarele:

Armata germană de vest a pătruns pe teritoriul francez a noua zi după concentrare și a obținut mai multe învingeri asupra dușmanului.

Peste tot locul, pe teritoriul francez dela Sambre până la Voghesi de sud, dușmanul a fost învins, iar acum se află în retragere. Numărul celor căzuți și răniți, apoi materialul de război cuprins și cei făcuți prizonieri, încă nu se poate ști sigur, din cauza teritoriului întins, a pădurilor și munților pe unde s'au dat luptele.

Armata generalului Kluck a respins armata engleză la Maubeuge și a pornit din nou spre sudvest dela Maubeuge.

Armatele generalilor Bülow și Hausen au bătut la vro opt corpuri de armată franceze și belgiană, între Sambre și Namur, lângă râul Maas, unde lupta a ținut mai multe zile, iar acum urmăresc pe dușman. Namur a căzut după două zile de atac. Acum se înaintă atacul la Meubeuge.

Armata prințului Albrecht de Württemberg a urmărit pe dușmanul bătut până la Senois și a trecut râul Maas.

Armata prințului de coroană germană a cuprins întăriturile dușmanului lângă Longwy, a respins un atac la Verdun și se înaintă spre Maas. Longwy e cuprins.

Armata prințului de coroană al Bavariei, urmărind pe dușman în Lotaringia, a fost atacat de armata dușmană dela Nancy și din partea de sud, dar a respins toate aceste atacuri.

Armata generalului Heeringen continuă urmărirea dușmanului în Voghesi spre sud. Alsația e curățită de armata dușmană.

Din Antwerpen ne-au atacat ieri și alaltăieri patru divizii engleze în direcția spre Bruxela. Trupele germane au respins armata belgiană, făcând numeroși prizonieri și cuprinzând mai multe tunuri. Populația Belgiei încă ia parte la lupte mai peste tot locul, din care cauză s'au luat măsuri contra bandelor populației.

Pentru siguranța trupelor luptătoare în Belgia s'a ordonat mobilizarea glotașilor germani, cari vor fi folosiți la ținerea ordinii în Belgia. Țara a fost pusă sub conducerea unui guvern german și s'a introdus administrație germană.

O mare luptă pe câmpul de război cu Rușii.

Budapesta, 28 August. Oficial se comunică: Din 26 August sunt în curgere lupte între trupele noastre și cele rusești. Aripa stângă a trupelor noastre a luat ofensiva (atacul) și înaintează învingătoare.

Rezultatul luptei dela Krasnik.

Budapesta, 28 August. Ziarul „Pester Lloyd” i se raportează din Viena, că armata rusească, care a fost bătută la Krasnik, după constatările din urmă a fost compusă din 6 corpuri de armată, iar nu numai din 4, cum s'a crezut la început. Materialul de război și numărul prizonierilor e cu mult mai mare, decât cum am anunțat: 30.000 prizonieri, 30 tunuri, 7 mitraloze și 3 steaguri au fost deja cucerite în a doua zi de luptă. După ce lupta a ținut și Marți totă ziua, când trupele noastre au bătut mai tare trupele rusești, s'a poate deduce, că numărul prizonierilor și prada de război e cu mult mai însemnată.

Nou guvern în Franța.

Paris, 28 August. Biroul de informații „Havas” aduce știrea: Ministrul Viviani, dorind a se întări mai bine cu noi puteri, ieri și-a înaintat abdicerea prezidențială Poinscaré, care i-a și primit-o, dar a însărcinat tot pe Viviani cu formarea noului guvern. La orele 11 noaptea Viviani a înaintat prezidentului o listă a noului guvern, din care face parte și Delcasse, ca ministru de externe (Delcasse e un mare dușman al Germanilor. *Red.*)

Înaintarea spre Lublin.

Budapesta, 29 August. Armatele noastre înaintază spre Lublin.

În fața luptelor hotărâtoare cu Rusia.

Budapesta, 29 August. Din cartierul presei de război se comunică: Comanda supremă a armatei a adus la cunoștință în 28 August, la 2 ore după amiază, că pe câmpul de luptă rusec sunt în curgere de mai multe zile lupte hotărâtoare. Armatele noastre, cari au învins în lupta dela Krasnik, au urmărit pe Ruși către Lublin, iar grupele de trupe vecine dintre Bug și Wieprz deasemenea au înaintat învingătoare pe teren dușman, ocupând ținutul dela Zamosc. În acelaș timp însă, alte corpuri de armată sunt pe teritoriul nordic, ostic și de sud dela Lemberg până Peste Dniștru, contra duș-

manului puternic, care a năvălit prin ostul Galiției.

Budapesta, 29 August. Raportorul de pe câmpul de luptă al ziarului „Pester Lloyd” confirmă, că dela Vistula până la Dniștru se dă o luptă furioasă. Aripa stângă a armatei noastre a câștigat o luptă, în alte locuri încă stau favorabil armatele noastre.

Budapesta, 29 August. Raportori de pe câmpul de luptă dela foile ce au apărut astă seară raportează cu toții, că între Lemberg, Nava-Rusca, Zloczow și Brody stă față în față puterea noastră armată contra puterii armate rusești. Flancul stâng al armatei noastre centrale a avut alaltăieri între Zolkiew și Nava-Rusca înseminate succese, iar ieri au înaintat victorioși. În partea mai depărtată a flancului drept, fiind lupta în curgere, amănuntele sunt încă necunoscute. Raportorii de pe câmpul de luptă încheie cu observarea: E în curgere cel mai mare război al istoriei universale.

Duminică și Luni.

De pe câmpul de război cu Rusia

Budapesta, 29 August. Din cartierul (agărul) presei de război se comunică oficial: Intrucât s'a putut constata situația după amiază, lupta cea mare a armatei noastre cu armata principală a Rusiei încă n'a ajuns la atacul hotărâtor. Numai succesele armatei condusă la Krasnik de generalul de cavalerie Dankl se pot întrucâtva constata. În 27 August s'a dat o a doua luptă cu izbândă asupra poziției întărită a Rușilor la Niedrzwisadura, unde a fost din nou bătută armata rusă, deși Rușii mai primise armată în ajutor, astfel că erau cu totul 10 divizii dela șase corpuri rusești. În aceasta a doua luptă, un corp al armatei noastre a făcut prizonieri un general, un colonel, trei alți ofițeri de ștab, 40 ofițeri diferiți și cam 2000 de soldați. De asemenea a fost cuprins foarte mult material de război.

Budapesta, 31 August. Despre decursul luptelor în Galiția s'a dat următorul raport: Luptele pe câmpul de război cu Rușii urmează înainte cu o vehemență neîncetată. Armatele generalului Dankl înaintază către Lublin. Trupele noastre, cari au fost pornit între Bug și Wieprz, în 26 August au început atacarea unei puternice armate rusești. După lupta dela Krasnik s'au desfășurat alte lupte crâncene, dar pentru noi cu izbândă, lângă Zamosc și în partea nordică și ostică dela Tomasowin, la cari lupte au luat parte cu succes trupele noastre, cari în 28 August înaintase pe teritoriu rusec. Mai multe mii au fost făcuți prizonieri. În Galiția de ost armata noastră susține lupta contra dușmanului mai puternic.

(Pentru mai buna orientare a publicului e de observat, că prin partea nord-vestică a Galiției armata noastră a pătruns pe teritoriu rusec, bătând pe Ruși la Krasnik, iar după aceea unele din trupele noastre au început a înainta în Rusia spre orașul Lublin. În acelaș timp, o parte a armatei rusești a pătruns și ea în Galiția, prin partea de ost și prin Bucovina, astfel că luptele cele mari, cari s'au început de prin 28 August încoace, se dau în parte mare pe teritoriul Galiției, între orașele Tarnopol, Stanislau și Lemberg. Resultatul acestor lupte nu e însă cunoscut până de prezent. *Nota Red.*)

Budapesta, 30 August. Din cartierul (lagărul) principal de războiu se comunică: Comandantul de armată generalul de cavalerie Victor Dankl care e comandantul corpului 14 din Innsbruck, a dat în 25 August următorul ordin către trupele de sub comanda lui: În 23 și 24 August armata a luptat și trecut cu bravură bătălie de războiu la lupta de la Krasnik, Polichna și Goraj. Toate trupele au luptat cu vitejie și fără nicio teamă de moarte, silind de dușman a scurge în fugă. După constatările de până acum au fost cuprinse 3 steaguri, 24 tunuri și numeroase mitralieze (mașini de pușcă), iar peste 6000 de soldați au fost făcuți prizonieri. Din toată inima mulțumesc armatei pentru serviciile aduse Majestății Sale prea înaltului nostru Domn al armatei și patriei. În același timp ne cuprinde însă și durerea pentru mulții tovarăși de luptă căzuți eroic pe câmpul de războiu. La ei e dreptul noi ca toții în această oră însemnată. Încă multe lupte și neajunsuri ne așteaptă, pe care însă, viteza noastră armată sunt siguri că le va suporta și învinge.

Dankl, general de cavalerie.

Amănunte asupra luptelor din Galizia

Budapesta, 30 August. Știrile sosite de la corespondenții de pe câmpul de războiu aduc și unele amănunte asupra marilor lupte care e în curs și se întinde de la Lublin până la Noua-Suliță. Noroii de fum și de țărână care e în granița de la est, în câmpurile se întâlnesc Rusia, România și Austro-Ungaria. Lupta se dă pe viață și moarte. În partea aceasta Rușii au luat ofensiva atacând. Asta s'a întâmplat la sfatul guvernului francez și englez, care au îndemnat pe Ruși să se grăbească cât mai tare cu atacarea Austro-Ungariei, fiindcă în această împrejurare văd Francezii și Englezii singura lor scăpare față de Germanii. Armata noastră — după cum se comunică — a lăsat însă înaintarea trupelor rusești în Galizia din considerații strategice. Pe teritoriul nostru e mai ușoară aprovizionarea și transportarea trupelor noastre. Afară de aceea, puterea din mijloc a armatei noastre, de săptămâni de zile a fost mereu aprovizionată cu toate cele delipsă. Acum, de Mercuri încoace, s'a început pe toată linia atacul pentru lupta hotărâtoare. Aripa stângă a armatei noastre înaintază ofensiv atacând asupra armatei rusești spre Lublin. În mijloc (centru), unde se dă grosul luptei, dușmanul care înaintă a fost nu numai sprit în loc, ci aripa stângă a armatei centrale (din mijloc) a obținut deja succese însemnate între Rava-Rusca și Zolkiew, cari succese promit mult și pentru rezultatul luptei. Aripa stângă e în luptă vehementă, lângă riul Dnistru, frontul liniei de la Tarnopol (oraș în Galizia) peste Cernăuți (capitala Bucovinei) până la Noua Suliță. Această groznică luptă se dă pe o întindere de 400 kilometri (un kilometru are 1000 de metri); orașele Tarnopol, Czortkow și Husiatin au căzut deja jertfă războiului, fiind arse de Ruși. Lembergul (capitala Galiciei) e orașul ce se află așezat în mijlocul teritoriului de luptă. Toți medicii civili ai Lembergului sunt mobilizați. De pe câmpul de luptă se aduc mereu răniți. În oraș domnește însă speranță de izbândă. În biserici și sinagoge se fac rugăciuni pentru reușită în războiu.

Până de prezent cea mai mare luptă, pe care o pomeneste istoria lumii, a fost

acum câțiva ani luni la Mukden, între Ruși și Japonezi. Aici, pe o întindere de 120 kilometri, au luptat cu totul un milion de soldați. Lupta ce se dă acum, de la Lublin până la Noua-Suliță, are o întindere de 400 kilometri; iar numărul armatelor luptătoare, pe ambele părți, nu e nici decât prea sus scotit cu 4 milioane de soldați. E o luptă aceasta, cum nu s'a mai petrecut în lume și nici nu se va mai petrece. Aici de sigur că se vor da lupte hotărâtoare.

Prima luptă pe mare între Germania și Anglia.

Berlin, 30 August. Ieri mai multe cruciștoare engleze au dat năvală în marea nordică. În partea nord-vestică de la Helgoiland s'a încins o luptă crâncenă între ele și unele vapoare de războiu germane mai ușoare. În această luptă s'a scufundat vaporul german „Ariadne”, după un vehement atac cu tunuri grele din partea vapoarelor engleze. Cea mai mare parte a trupe luptătoare pe vapor, care erau în 250 înși, a fost scăpată cu viață.

O mare învingere a armatei noastre.

Budapesta, 30 August. Armatele noastre au obținut o mare învingere contra Rușilor. La 200 de mii Ruși sunt batuți. Împăjurările de la Niedawica-Duro (20 kilometri spre sud de la Lublin) sunt în posesiunea noastră. Această învingere a aripii stângă poate contribui mult la reușita armatei centrale și cea din aripa dreaptă, unde, după cum se vede, se dau lupte vehemente pentru a eși biruitori.

Luptele din spre Galizia ostică

Budapesta, 30 August. În Galizia ostică se continuă mereu luptele. Panetul de căpetenie al luptelor este tot rîul spre nord de la Lemberg.

Germanii bat pe Ruși la Ortelsburg.

Budapesta, 31 August. Foia „Berliner Tagblatt” comunică: În luptele mari de la Ortelsburg totaș în Prusia, aproape de granița Rusiei peste 30 mii de Ruși și mulți ofițeri înalți au fost făcuți prizonieri. Rușii au fost încercuși de Germanii din trei părți și împinși spre niște mocirle.

Știri diferite.

Vașington, 30 August. Președintele Wilson a dat un decret, prin care face cunoscut, că Statele-Unite vor păstra neutralitatea în războiul dintre Japonia și Germania și Monarhia noastră.

Budapesta, 30 August. Foia „Az Est” aduce știri din Berlin, că: Prințul de Wied, domnitorul Albaniei, a părăsit reședința din Durazzo, predând guvernarea țării comisiei internaționale de control. El s'a înștiințat la regimentul său din Potsdam (Germania) pentru a merge în războiu.

Roma, 31 August. Azi după amiază s'a deschide conclava. (Conclavă se numește adunarea cardinalilor, cari fac alegerea papei. Această adunare se ține într-o odaie încuiată, pe care cardinalii nu o pot părăsi până când nu s'a făcut alegerea papei, ceea ce câte odată poate ține mai multe zile după o altă. Nota Red.)

Marți și Mercuri.

Lupta în Galizia.

Budapesta, 1 Septembrie. Din cartierul (lagărul) de războiu se comunică: Pe câmpul de războiu de la nord trupele noastre se află mereu în luptă vehementă. În direcția Lublin—Krasnostav—Grubiesov se așteaptă rezultatul în cel mai scurt timp.

Berlin, 1 Septembrie. În ziua a șasea a luptei hotărâtoare se așteaptă rezultatul în fiecare oră. După o știre, care a sosit ieri la 6 ore din cartierul general, trupele noastre de la aripa stângă sunt în ofensivă (atacă) și înaintază mereu, deși pe lângă lupte crâncene, spre a încunjură armata rusească pe linia Lublin—Grubisow. Aripa stângă a noastră după lupta de la Krasnik, a fost mereu întărită și lățită, având chemarea a rupe aripa dreaptă a armatei rusești și a ataca apoi centrul Rușilor. Toate știrile sosite spun, că trupele din aripa stângă luptă cu o energie, îndeosebi atacurile călăreștilor au contribuit mult, ca aripa stângă să ajungă într-o astfel de stare, încât să fie cu putință atacarea și ruperea aripii drepte a armatei rusești. Într'aceia aripa dreaptă a armatei noastre încă desvoltă la Nisniow o luptă tot mai favorabilă pentru noi.

Din cartierul de războiu se vestește mai departe, că în urma unor știri sosite aici, pe Dunăre trec transporturi de muniții rusească pentru Serbia și că la gurile Dunării, în apropierea Șulinei, se adună vase de transport rusești, pentru a pregăti trimiterea de trupe rusești în Sârbia. Aceasta ar fi o vălmășire a neutralității României, față de care România de abia va mai putea sta nepăsătoare.

Luptele dintre Germanii și Francezii.

Cetatea Montmedy a căzut.

Budapesta, 1 Septembrie. Biroul de corespondență ungar publică următoarea știre cenzurată din Berlin: Generalul stein publică un comunicat oficial cu data de 31 August, unde spune, că armata generalului Gluck a respins în regiunea Combles încercările de atac din partea unor detașamente franceze mai slabe.

Armata generalului Bülow a bătut complet la St. Quentin o armată franceză, superioară la număr, după ce la prima înaintare a prins un batalion de infanterie engleză.

Armata generalului Hausen a respins pe dușmanul spre Aisne la Rethel.

Armata ducelui de Württemberg, continuând trecerea trupelor peste riul Maas, a respins la început cu avangarda pe dușman, mai tâziu însă, înaintând trupe dușmane mai puternice, a trebuit să se retragă în parte peste riul Maas. Armata germană a reluat apoi cu succes trecerea peste Maas și se află acum în înaintare spre Aisne.

Armata prințului de coroană al Germaniei continuă trecerea peste râul Maas, după ce comandantul cetății Montmedy și trupele cetății, — eșind din oraș spre a ataca trupele germane — a fost prins împreună cu întreaga armată a cetății. Cetatea Montmedy a căzut.

Armata prințului de coroană bavarez și a generalului Heeringen stau în luptă continuă în Lorena franceză.

Un vapor german scufundat.

Berlin, 1 Septembrie. Vaporul german „Kaiser Wilhelm der Grosse” (Împăratul Wilhelm Cel Mare) a fost scufundat de un

crucișător englez în apele neutrale ale Spaniei. Germania protestează în contra unei astfel de încălcări a dreptului internațional. (Un vapor ca acesta costă cel puțin 40 milioane coroane).

400.000 de Ruși în Finlanda.

Budapesta, 1 Septembrie. Agenția Telegrafică Ungară anunță din Stockholm: În Finlanda se află trupe rusești compuse din 400.000 pe soldați.

Clemenceau și Germanii

Paris, 1 Septembrie. Cunoscutul bărbat de stat francez, Clemenceau, scrie în ziarul său: Fapt e, că Germanii să nizuiesc foarte, ca să încunjure aripa stângă a armatei franceze: dacă ei nu au dat până acum de nici o rezistență, li-e liber drumul ca și liber până la Paris. E timpul suprem, ca Parisul să fie întărit perfect. Parisul bine întărit nu va putea fi ocupat. Poporul francez nu e învins; dacă el va fi unit, poate să înlăture primejdia, din contră însă, dacă unirea aceasta nu se va întâmplă, frumoasa Franță va deveni o provincie germană, în care nu ar mai exista decât umbre fără suflete...

Un aeroplan german pe de-asupra Parisului.

Londra, 1 Septembrie. Biroul de informații Reuter anunță din Paris: Un aeroplan german a sburat pe de-asupra Parisului și a aruncat o bombă: două femei au fost grav rănite. Aparatul a sburat la o înălțime de 2000 de metri. Bomba a căzut lângă spital militar. De pe aparat a căzut și un steaguleț al culorilor Germaniei. De acest steaguleț era legat un plic, în care era o scrisoare adresată sublocotenent german. Scrisoarea conținea următoarele vorbe adresate parisienilor: „Armata germană stă înaintea porților Parisului; nu vă rămâne altceva de făcut, decât să vă predați!”.

Moartea generalului rus Wanowski.

Budapesta, 1 Septembrie. Agenția Telegrafică Ungară anunță din Lemberg: Generalul Wanowski, care a fost rănit de un hoț de război în Lemberg. Toți banii, care îi aveă la el și a dăruit crucii roșii austro-ungare, ca mulțumire pentru tratamentul primit, de care a fost împărțit. Intre altele ale lui Wanowski s'a găsit și o scrisoare adresată lui, în care acesta îi pune generalului să vadă, că dacă va ocupa Galiția va fi numit guvernor al ei cu locuința în Lemberg.

Germanii nimcesc trei corpuri de armată. 60.000 Ruși prizonieri.

Generalul de Stein publică următorul comunicat: Victoria generalului Hindenburg din Prusia ostică are o importanță cu mult mai mare, decât se credea în primul moment. Infrângerea dușmanului este deplină. Trei corpuri de armată sunt nimicite. Sunt prizonieri 60.000 Ruși între cari doi generali comandanți. Au fost cuprinse numeroase tunuri și drapel. Trupele rusești din nordul Prusiei ostice sunt în retragere.

Budapesta, 2 Septembrie. Foia de azi „Noue Freie Presse” din Viena scrie: Pe frontul gigantic din nord-estul Galiției se dau sute de lupte mai mari și mai mici. Trupele își stau fața în față la mici distanțe, aripate de șanțuri până la ochi. Pozițiunea aripei noastre drepte este bine întărită prin întărituri naturale, și artificiale (făcute de oameni). Alimentarea trupelor e foarte bună, iar dispoziția lor escelentă.

Budapesta, 2 Septembrie. Corespondenții de războiu comunică, că dușmanul a fost scos din pozițiile sale întărite, pe care le deținuse pe înălțimile dela Krasnostaw și Zamosk. Frontul nostru a înaintat deja 50 kilometri, deși Rușii, recunoscând importanța luptelor dela aripa stângă, au înmulțit cele două corpuri ale lor cu încă patru.

Linia de retragere a Rușilor spre Wladimir-Wolyonskiy a fost tăiată. Până acum am făcut deza numeroși prizonieri și am cuprins mult material de războiu. La Rohatyn (spre sud-est de Lemberg pe malul stâng al Dnistrului, spre nord de Stanislau) a avut loc o mișcare ofensivă a aripei noastre drepte. Aici deasemenea ne este favorabilă situațiunea. Rușii, cari au forțat aici o spargere, au fost pretutindeni respinși suferind mari pierderi.

Învingerile Germanilor în Franța.

Berlin, 2 Septembrie. Trupele de mijloc ale Francezilor, cam la 10 corpuri, au fost ieri respinse de trupele germane între Reims și Verdun. Urmărirea lor se continuă azi. Înaintarea Francezilor din Verdun a fost respinsă.

Berlin, 3 Septembrie. Din cartierul general de războiu se comunică: Givet a căzut în 31 August. Givet e cea mai însemnată fortăreață între Namur și Paris.

Telegramele de Joi.

Lupta cea mare din Galiția.

Budapesta, 3 Septembrie. Ieri la 9 ore înainte de amiază s'a dat din cartierul presei de pe câmpul de războiu următoarea telegramă: Lupta crâncenă, care se dă de șapte zile pe teritoriul dintre Zamosc—Tisovce, a avut ieri de urmare o învingere absolută a armatei noastre condusă de inspectorul de armată Auffenberg. Mulțime de Ruși au fost făcuți prizonieri, iar 160 de tunuri au fost până acum cuprinse. Rușii se află în retragere peste riul Bug. Armata lui Dankl, care atacă Lublin, încă are mereu succese. În partea de est a Galiției orașul Lemberg se află încă în posesiunea noastră, deși starea de război e foarte grea spre a înainta contra Rușilor, fiind ei în număr mare față de noi.

Armata generalului Auffenberg a prins 30.000 Ruși.

Budapesta, 3 Septembrie. Trupele inspectorului de armată Auffenberg au făcut prizonieri 30.000 de Ruși.

Aripa stângă a armatei are poziție foarte bună.

Budapesta, 3 Septembrie. Corespondenții de pe câmpul de războiu al ziarului „Pester Lloyd” raportează din cartierul presei, că poziția aripei stângă a armatei noastre din nordul Galiției e foarte bună, iar starea orașului Lemberg încă nu trebuie să ne inspire îngrijorare. Acelaș corespondent mai face constatarea, că rusofili (adecă Galițieni în civil, cari părăsesc Rusia), în mai multe rânduri au comis trădare. Lupta cea mare e încă în curs.

Alte amănunte asupra luptei în Galiția.

Budapesta, 3 Septembrie. Știri scosite din cartierul de războiu aduc amănunte, în urma cărora învingerea armatei genera-

lului Auffenberg se pare a fi cu mult mai mare, de cum s'a crezut la început, iar materialul de războiu cuprins, încă e mai mare de cum s'a spus în primul raport. Auffenberg continuă neîncetat și cu vehemență urmărirea Rușilor, iar armata lui Dankl e pe cale a bloca (încunjura) întăriturile rusești la Lublin. Înaintarea Rușilor pe teritoriul din partea ostică a Galiției nu se poate socoti ca un succes militar rusesc sau ca un semn de înfrângere a armatei noastre. Felul cum a decurs luptele până acum dovedesc, că pentru operațiunile viitoare are deosebită importanță teritoriul dintre Vistula și Bug. Auffenberg se află acum în colțul drept spre Lemberg. Aceasta dovedește, că poziția noastră la Lemberg nu se poate nici decât privi ca fără scut. Dar chiar și dacă am fi siliți să părăsim Lembergul, asta ar fi un lucru fără mare însemnătate pentru continuarea operațiunilor de războiu, din cauză că Lembergul ca oraș neîntărit nu are nici o însemnătate militară. De importanță e însă înaintarea trupelor germane prin Polonia rusească, prin ceace se va ajunge întâlnirea și pornirea la olaltă a trupelor germane cu aripa noastră stângă.

Lemberg, 3 Septembrie. Foia „Słowo Polskie” aduce știrea, că trupele germane încă în 20 August au intrat în Lodz, iar localitățile din jurul orașului sunt ocupate de Germani. Pe linia Koruski—Kielce circulă deja trenurile. Germanii au trecut riul Pilica, înaintând până în împrejurimea dela Kielce și Radosice, unde stau în atingere cu trupele noastre.

„Ambulanța petran” din Cluj. Apel.

Trei sute de mii de *Români* stau azi sub arme la hotare întru apărarea Monarhiei. Navalnic la vitejie și neînduplecata lor statornicie vor presara cu morți și răniți câmpurile de luptă. Jula ne entremură pentru morți, mila ne întărește pentru răniți.

Am socotit deci, că este o datorie și necesitate pe cât de omenescă, pe atât de românească, ca aici în Cluj unde se vor concentra în vederea clinicilor în primul rând victimile din câmpul de războiu nordic, să creșim o instituție românească pentru răniți.

Eată pentru ce institutul „Economul” a organizat cu ajutorul reuniunii femeilor și a departământului Cluj, a Asociațiunii sub direcția Doctorului Bașietu în casle din grădina Petran un spital cu 15 paturi și o ambulanță pentru răniți, cărora le ofere gratuit întreținere, tratament medical și pansamente.

Astfel instituit primul spital românesc din Monarhie, susținerea lui după proiectul de buget reclama aproximativ 15.000 cor. la an, din care jumă partea cea mai mare e h. t. arit să o poarte „Economul” din cueta sa filantropică, destinându-o în prevalență pentru acest scop, iar pentru rest „Ambulanța Petran” e silită a apela la generasitatea obștei românești admitându-să colectă publică prin ordinul Nr. 84/914 al dlui comisar reg. ung. din Cluj.

Contribuirile generoase ne rugăm a l trimite cu indicarea scopului: pentru „Ambulanța Petran” băncii „Economul” Cluj.

Cluj, 31 August 1914.

Administrația „Ambulanței Petran”.

Pentru ajutorarea celor lipsiți.

Pentru familiile lipsite ale soldaților chemați la arme, respective pentru „Crucea Roșie“ (care îngrijește de cei răniți în război), s'au făcut din 12 până la 17 August n. e., deadreptul la bănci, ori prin redacțiuni următoarele contribuții în Sibiu:

La „Hermannstädter Sparkassa“ au depus: Mihail Schorsten, învățător 20, Frieda Wagner 10, Francisc Artz, profesor în pens. 50, Dr. Carol Müller, farmacist 100, Gustav Henrich 50, Dr. Carol Genthardt 100, Fany Schreiber 20, Georg Kaiser 10, G. Scheybing, comerciant 50, Emil Neugeboren, deputat 40, Günther Neugeboren, student 5, Heinrich și Louise Mangsius 100, Carol Spilka 20, Ernest Dück 10, Frideric Scherer, fabricant 500, Albert Teutsch, senator în pens. 100, Gustav Bergleiter 30, Gustav Ziegler 50, Paul Fuhrman 50, Elena Herbert 10, Personalul hotelului la „Impăratul roman“ 43, Eduard Friedrich 150, Rudolf Kahlsteffen și soția 20, Francisc Michaelis sen. 50, Emeric Bokody și Fiul 30, Julius Dengel 10, Otto Knall 10, Emil Hochmeister 20, Lucie Landauer 20, Susi și Hermina Connert 30, Reuniunea „Transylvania“ din Budapesta, prin deputatul Emil Neugeboren 100. La olaltă 2118 coroane.

La Filiala băncii comerciale pestane au depus: Wilhelm Metz, profesor 10, Dr. Ludw. Bilinski, director 100, Ștefan Szentimrei, doctor 100, Ștefan de Kedves 50, Văduva Leisch 50, Alfred și Wilhelm Reich 20, Văduva Meltzer 10, Geza Sinczy, profesor 10, Ema Szilágyi, profesor 10, Márton Andor 5, Ema Léonid 5, Dr. Eugen Kas 5, Carol Walder 30, Geza Uj-Ágy, profesor 5, Dr. Julius Léonid, președinte de tribunal 100, Francisc Balay 150, Vilma Kulesár 30, Wilhelm Fürst 10. La olaltă 730 coroane.

La institutul „Bodenkreditanstalt“ au depus: Augusta Klima 20, Ema Niesermayer 20, Maria Fronius 50, Dr. Julius Orendt 20, Johann Beck 10, Familia Stephan jun. 50, Francisc Koller 20, Alfred Kunner 20, Ed. Elias 20, Gustav Haltrich 50, Eugen Rumler 100, Dr. Ernst Lindner 50, Johana Binder 20, Sam. Beck 100, Carol Graf 30, Rudolf Kartmann, profesor 50, Simon Schmidt 200, Matilda Gebbel și Heinrich Nicolau 20, Firma Ludvic Fronius 20, Gustav Schmidt 20, Wilhelmina Werner și Carol Morwitzer 50, Dr. Emil Neugeboren, medic în pens. 50, Dr. Ernest Kisch, medic, 100. La olaltă 1250 coroane.

La „Albina“ au depus: Pantaleon Lucea, căpitan în pens. 50, Marcu Jantea, cattedră 10, Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminar 100, Dr. Atanasie M. Marienescu 10, Comitetul gr.-ort. român arhidieceesan 1000. La olaltă 1170 coroane.

Conspectul al treilea dă suma 5268.—
Celelalte două conspecte „ 20121.41

Suma totală la 17 August 25389.42, dintre care sunt depuși la „Sparkassa“ 10,508, la banca comercială 2841, la Bodenkreditanstalt 7615 și la „Albina“ 4425 coroane 42 fileri, la olaltă 359 cor. 42 fileri.

În timpul dela 17 până în 24 August sau făcut încă deadreptul la bănci, sau prin redacțiuni, următoarele contribuții:

La „Hermannstädter Sparkassa“ au depus: Societatea funcționarilor Sibiu 200, casier Sibiu 200, firma Breckner 50, Carolina Amalia Wolf 10, Moritz Gross 50, Paulina și soțul 10, Iosif Kraus 10, Wilhelm Zach 200,

Rob. Phleps, director de școală 20, Misch Fuss profesor 30, Erna Fuss 20, Mina Meister 20, Carolina Lindner 20, Mina Lindner 20, familia Rud. Schuster 20, Ida Bochenek 20, Rotgerbengesonschaft 100, Ioan Soor 20, Otto Kapp 50, familia Wexelberger 50, Carol Linz 20, Selma Linz 20, Dora Spech 50, Gustav Conrad 60, Carol Jikeli 50, Doamna Dr. Ungar 50, Gustav Weindl 40. La olaltă coroane 1400.

La Filiala băncii comerciale au depus: Petru Meininger 40, Dr. Francisc Fülöp 100, Văduva Toth 20, firma M. Sam. Rubinstein 100, Sali Rubistein 20, Dr. Iosif Schwarz 50, Bella Schwartz 10, Gavril Zagoni, consil. reg. not. r. public 130, Camera advocațională, Sibiu 200, Dr. Francisc Verzar 30, Comunitatea israelita ortodoxă 200, Cheva Kadischa 100, Petru Bod, director de școală 25, Kiss Samu director 12, N. N., 10, Barabás Alexandru 10. La olaltă cor. 1077.

La „Bodenkreditanstalt“ au depus: Martin Schuster, director 50, Orendt și Feiri, curelari 50, Erna Henrich 10, And. Rieger 100, Ema Schultz 30, Wilh. Schiler 30, N. N. 5, Comerțianții tineri 50, Alfred Coulin 30, Guido Fabricius 50, văduva Sigerus 10, B. Frenz senior și soția 50, Frieda Knall 10, firma Carol F. Jikeli 500, Albert Hochmeister, senator 50, Fritz Richarscki 20, clubul popicărilor 13430, clubul jucătorilor de cărți 1999. La olaltă 1200 cor. 29 fil.

La „Albina“ au depus: Firar Morsing și Leasel 200, Biserica gr.-or. și gr.-cat. din Bendorf 61, Nicol. Hertegovar, vice-colonel în pens. 100, Dr. Vasile Bolega, director 50, văduva Schuh și copiii 30, Nicolae Togan, protopop 20, Dr. G. Proca, secretar cons. 20. La olaltă coroane 481.

Conspectul al patrulea cor. 4158.20
Celelalte trei „ 25389.42

Resultatul la 24 August cor. 29537.71
ocupat astfel: La Sparkassa 11908, la filiala băncii comerciale 3918, la Bodenkreditanstalt 8915 cor. 29 fil. și la Albina 4906 cor. 42 fil.
La olaltă: 29547 cor. 71 fileri.

Au mai oferit apoi funcționarii de stat și cei comitatensai câte un procent din salariile lor, cari sume vor fi arătate la timpul său, după încasare, în conspecte.

Lipsa năcașului și tot felul de neajunsuri, cari desigur ne vor ajunge în iarna viitoare, trebuie să ne îndemne a face de pe acum toate pregătirile de lipsă. Afară de aceea, în zilele nu început a sosi răniți de pe câmpul de război. Ei vor putea fi îngrijiți și ajutați cum se cade „Crucea Roșie“ numai atunci, dacă această societate încă va fi ajutată din partea populației. Contribuiri se primesc mereu la institutele susnumite, dupăcum am publicat și în numărul 31 al foii noastre. Sunt deci rugați toți oamenii de bine, a contribui ca se cu cât poate. Contribuiri-le făcute le vom publica în numerii viitori.

Aviz.

Celor ce doresc le trimitem și ediții speciale din „Foaia Poporului“, care cuprinde telegramele ce sosesc zilnic asupra mersului războiului. Aceste ediții le scoatem de două sau de trei ori pe săptămână, și costă fiecare ediție 8 bani. Cine dorește a le avea, să trimită cel puțin suma de 1 coroașă, pentru care va primi atâtea ediții, cât ajunge banii. Se pot întovărăși și mai mulți laolaltă, ca să le capete cu toții sub o adresă. (Vezi și cele scrise în Nr. 31).

Rugare

cătră negustori și cătră întreg publicul sibian.

Societatea „Crucea Roșie“ din Sibiu, ca să poată pregăti pe seama soldaților pumnugei (Pulswärmer), caciuli de iarnă (Schneekappen), cingători, obiele și alte albituri, are trebuință de lână, bumbac, barchet, țesătură, pânză și alt material necesar la facerea susnumitelor articole.

Afară de acestea reamintim pentru a putea primi la gară pe soldați belnavi sau răniți, are trebuință de cafea, caci. ciocoladă, cacao, zahar, și în sfârșit țigarere.

De aceea ne adresăm întâi cătră negustorii noștri și în acelaș timp cătră întreg publicul, cu rugarea respectuoasă, să binevoiați a veni întru ajutor, dânduind societății articole de felul celor amintite.

Se observă, că la facerea hainelor și rufărilor menționate se primește și material vechiu.

Toate ofertele sunt a se predă d-lui Maximilian Votti, strada Reissenfels Nr. 17.

Sibiu, 1 Septembrie 1914.

Comitetul.

1914 Septembrie

Sibiu, 4 Septembrie n.

Raniții...

Se întorc luptătorii noștri, se întorc rânduri-rânduri din focul purtat cu dușmanul. Sunt între ei răniți mai greu și sunt mulți cari au „numai“ cât-o împușcătură prin mână s'a prin picioare. Vestea că bravii noștri soldați răniți în război se întorc pela spitalele din garnizoana locăruii regiment a trezit în toate inimile dorul de ai vedea cum sunt și ce înfățișare au acei eroi săruțați de gloatele dușmane. În preajma venirii trenului cu răniți împrejurimile gării noastre din Sibiu sunt totdeauna îndesate de lume și parcă peste toată marea de capete plutește fiorul neînțeleș al dragostei față de acei cari cu prețul sângelui lor luptă pentru cinșta neamului.

În fața gării așteaptă vagoanele-pături ale tramvielelor, camioanele grele pregătite anume răniți și automobilele Crucei roșii așteaptă sosirea eroilor.

În dorul lor de a fi toate gata, de abia mai au timp să-și mai ștergă câte-o lacrimă răsleață ivită în colțul genii... Și arcă un simțământ ciudat te cuprinde văzând alergările doctorilor și îngrijitorilor, toți cu banda Crucei roșii la mână. Te cearcă parcă fiorul necunoscutului și pironindu-ți ochii pe nevinovata bandă albă din jurul brațului celor dela Crucea roșie gândui îți zboară departe, peste dealuri și câmpii, acolo unde luptătorii noștri brabii și curagioșii noștri feciori umplu câmpiile întinse cu chiotole ed vitejii și cu vaețele de durere...

Deodată privirile tuturor se îndreaptă spre ușa de ieșire a gării. Viu răniții: Unul câte unul, susținuți de brațe și conduși în tranșee sau trăsuri, cu fața neagră de fumul pravului e pușcă, cu brațele sau cu picioarele bandajate (legate) merg abătuți, nemângâiați parcă de gândul, ca ei se întrec dar lupta nu s'a isprăvit. Unii, mai greu răniți, sunt aduși pe năș lii (tărgi) și legați peste tot, încât nici nu se mișcă, spte a nu deșteptă iară răuiatea rănilor. Și mul-

țimea privă cu milă, cu bunătațe la bravii luptători, iar sulețele tinere par'că împrumută ceva sfânt din farmecul dureros al eroilor căzuți ..

Dumnezeu sfântul să le ajute, ca brațele lor vânjoase odinioară să poată iară din nou prinde plugul de coarne...

Ce pălesc cei cari n'ascultă legile.

Am dat în mai multe rânduri știrea, că este cu totul oprit a trece peste podurile, cari sunt păzite de soldați, și chiar dacă cineva trece din greșală, se stă numai decât la strigarea vardei dela pod. O sărmană văduvă, care era și puțin cam surdă, din comitatul Murăș-Turda, neștiind nimic despre măsurile acestea atât de aspre, a trecut peste un pod care era păzit și neuzind strigătul vardei a fost împușcată. Nenorocita lasă în urma ei cinci copii orfani în cea mai neagră mizerie. De aceea atragem încă odată atențiunea cetitorilor noștri, să fie cu mare băgare de seamă în trecerea podurilor și să stea în loc la prima provocare a sentinței de pază. Lucrurile acestea ar trebui să se facă cunoscut tuturor neștiutorilor de carte, cari nu pot vedea foile ca să știe fiecare cum să îndeplinească datoriile, ce ar putea veni pe capul omului din neștiință.

Moratoriu pentru didactru. Foia ungurească din Budapesta „Budapesti Tudosit” aduce știrea sigură, că moratoriul (îngăduința de plată) se întinde și asupra didactrilor (tutorilor) anuali la gimnaziu și peste tot la școlile medii dela școala populară în sus. Deci părinți săraci, sau aceia cari sunt duși pe câmpul de războiu, nu trebuie să plătească pentru copiii lor decât numai taxa de înscriere. Dacă n-au cu ce didactrul îl poate lași până după împrăștierea moratoriului.

Prețurile pentru armată. Ministrul de războiu a stabilit în baza legilor și ordinațiilor lor în vigoare noi prețuri pentru mărfurile cari se vor face pe seama armatei. Prețurile stabilite din nou sunt următoarele: grâu, meja metrică 29 cor. 50 fl.; orz, mm. 18 cor.; porumb, mm. 17 cor.; 50 fl.; orez, mm. 10 cor.; apăcaș, mm. 40 cor.; păsat, mm. 44 cor.; fasole, mm. 40 cor.; fână, mm. 60 cor.; țigăre, mm. 45 cor.; cafea, mm. 320 cor.; zahăr, mm. 95 cor.; furaj (fână), mm. 11 cor. 50 fl.

Măsuri aspre în Bosnia. Comandantul militar a dat ordin ca din satele din Bosnia, pe unde trec trenurile militare, să se iee ostatici (omeni, cari să fie răspunzători și să nu ca un fel de zalog) cari să răspundă cu prețul vieții lor de siguranța trenului. Acșii ostatici sunt mai cu seamă conducătorii și funcționarii comunelor, ca primarii, preoții, învățătorii etc. În apropierea localității Rudanov s'a tras focuri asupra unui tren militar. Ostaticul din comuna aceea, unul Tudor Rijić, care se afla în acel tren a fost numai decât împușcat de autoritățile militare. Un alt ostatic în persoana preotului sârb George Petrović din comuna Ozeani, vrând să fugă de sub pază a fost deasemenea împușcat. În mijlocul orașului Bijelino a fost spânzurat unul cu numele Pere Sinici, bare a venit numai de curând din Serbia, deoarece s'a dovedit că făcea spionaj în folosul Sârbiei.

Porumbii de postă în armată. D'odată cu actualul războiului a început să fie prețuite și serviciile porumbilor. Drăgălașele păsări duc știri dintr-o parte în alta prin biletele ce i se leagă de gât. Stația lor postală este în Budapesta. Ministerul de interne, știind că servicii însemnate aduc acești porumbi de postă trașelor din războiu, a dat un ordin în toată țara, prin care oprește împușcarea acestor păsărele. Dacă însă, totuși, cineva ar împușca din greșală vr'un po-

rumb de postă e dator că numai decât să-l trimeată stației postale de porumbi „Columbia” din Budapesta.

Din Lüttich — la Budapesta. Drumul acesta l'a făcut un biet corumb de postă, care cine știe prin ce întâmplare s'a rătăcit deasupra capiralei Ungariei. În apropierea gării Budapesta a fost observat de conducătorul unei locomotive, acesta, văzând că porumbelul are ceva a târnat de gât, a umblat atâta după el până l'a prins. Porumbelul avea de gât un inel de fier, pe care era scris „Lüttich” și o scrisoare închisă, atât porumbul cât și inelul cu scrisoarea împreună au fost predate comandai armatei din Budapesta.

Țară fără noroc. Micuța și mulhărțuța Albania a fost cea mai fără de noroc țărișoară. Nici nu s'a așteptat bine și răutățile nemulțămiiților a și început să turbure liniștea sămănării țărișoare. Prințul de Wied, chemat la cârma acestei țări, n'a putut-o scote la cale cu mulțimea răsvrătită și în multe rânduri a fost amenințat să cadă jertfă cursului său. Cu toate stăruințele, ce le a pus prințul de Wied, totuși n'a putut mulțumi mulțimea, iar revoluția zbucnita luă proporții tot mai mari. Nădejduia nenorocului domnitor, că Marile Puteri nu l'va lasă în coro de capră, ei vor sări și ele în ajutorul țării, carea Marile Puteri i-au dat înțință. Acum însă, după izbucnirea crâncenului război între Marile Puteri, micuța țărișoară a rămas în locul岑șoteșii, nebăgută de nimeni în seamă, iar răscoalății, văzând că domnitorul nu mai are rădejele de ajutoare, au pornit mai cu furie contra lui și contra guvernului. Și răutatea răscoalăților se vede că a biruit, a împrăștiat toate speranțele de îndreptare, cari le nutrea domnitorul cu atâta credință. Prințul rege al Albaniei oi poate chiar ultimul, a trebuit să se dea învinge sub puterea covârșitoare a răscoalăților. În săptămânile trecute ș'a trimis copii în țara mamă, în Germania, iar dânsul înca n'a părăsit de curând Albania. Ziarul „Az Est” e informat, că prințul de Wied predă domnia comisiei europene de control, însă pentru decăta domnie se vor mai certă încă multa vreme copii răscoalăților din diferite partide politice albaneze.

Dragoste vindecătoare. Căprarul Ioan Horvath dela regimentul de infanterie 44 luând parte la luptele cu sârbii, gloanțele dușmanului l'au rănit rău, încât a trebuit să-l trimeată la spitalul din Budapesta. Acolo starea bolnavului s'a înrăutățit. Gemea și niură, iar în visurile lui mereu chema chipul scump al logoniceii sale. Doctorii, pentru pentru a-i alina suferințele, au trimis în grabă după logodnica rănitului, care locuia în Budapesta. Aceasta venind la capul bolnavului și fiindu-i milă de suferințele lui s'a hotărât să se cunune numai decât cu viteazul ei logodnic. Și astfel acolo, în mijlocul rânșilor, duhovnicul spitalului le-au cetit sfânta slujbă, împreunând două suflete îndrăgostite. Rănitul nu mai știa pe ce lume este de fericire și în bucuria lui își și uitase de rănile primite. Și de fapt, după întorsătura aceasta a lucrurilor și starea rănitului s'a schimbat în așre mai bine. Sfânta dragoste i-a alinat durerile și i-a mângăiat intristatul suflet.

Apel. Reuniunea femeilor protestante maghiare din Sibiu cu stămă reoagă Onoratul Public, ca pentru soldații noștri viteji, cari să luptă în războiu cu o vitejie nespusă pentru apărarea patriei noastre: — se binevoiască a contribui după putință cu albituri nouă, eventual folosite, dar în starn bună sau cu ajutor în bani gata. — ca astfel reuniunea noastră și în modul acesta se poată exercita spriginirea interesului comun.

Spre scopul acesta în numele reuniunii primesc contribuiri: Ladislau Báu jun. (Strada Cisnădiei Nr. 49), Georgiu Székely (Strada Cisnădiei Nr. 41) și Ladislau Bán (Strada Burger Nr. 7).

Prea Stimatele Doamne, cari voiesc a să anunța benevole șore pregătirea albiturilor, începând cu ziua de 5 Septembrie a. c. se binevoiască a să prezenta în prăvălia aflătoare în Strada Faurului (Schmied-u. Nr. 16 Sibiu, în 29 August 1914.

Comiterul Reuniunii

Aprinderea de plămâni la vite.

Este o boală foarte nolișitoate. Vitele cumpărate dela străini câtva timp trebuie ținute separate, până nu suntem încredințați despre sănătatea lor. Grajdurile să fie curate ca oglinda și gunoarele scoase zilnic. Păreții să-i văruiem de mai multe ori în cursul anului. Ugerii și gura vitelor sugătoare să spalăm cu apă caldă. Facând toate cele spuse, ne putem apăra vitele de aprindere de plămâni.

Vitelor bolnave să le dăm nutreț curat, sănătos și apă de mai multe ori zilnic, însă să nu fie prea rece. Să se scoată vitele la aer curat, căci le priește mișcarea și aerul. Unele vite crapă în surs de o lună, celelalte să vindecă, dar rămân slabe și pepercite. La tot cazul trebuie chemat pe veterinar, căci primejdia numai dânsul o poate delătura. Sfaturile băbești nu ajută de loc; aveți să vă căiți, dacă nu urmați întocmai cele scrise.

Despre umflarea vitelor.

Primăvara, când dăm vitelor nutreț verde, trebuie să băgăm bine de seamă să nu mănânce prea lacom și prea mult de odată, căci atunci ușor să umfle, ceea ce e foarte păgubitor pentru vite, căci nu odată au pierit din cauza asta. Umflatul vine de acolo, că nutrețul verde, cum e lăterna, trifoiul, în mațele vitelor începe a fierbe și și prin asta produce mult gaz, care te mări din ce pricină se oprește în mațe.

Vita umflată e neliniștită, umblă încocoșe și incolo, se uită foarte des îndărăpt, ori se culcă, se tăvăleşte pe jos, de multe ori dă cu piciorul dinapoi cătră foale. Mai târziu vadem că foalele i-se umflă. De multe ori un cal umflat nu se poate nici uda, nici nu se poate goli, ori dacă poate, screme și și se opintește mult.

Dela vita bolnavă mai înainte de toate îi luăm nutrețul, apoi cu pământ de paie frecăm bine foalele de ambele părți.

De multe ori ajutam și așa, că doi oameni trag pe supt foalele vitei o rudă mai groasă de fier, pusă curmeziș. După asta vita trebuie mânăta afară și purtată 1—2 ciasuri.

Căii umflați de obicei asuda, de aceea e bine, mni cu samă toamna, să-i acoperim cu țoluri, ca să nu răciască. Dacă facem așa, gazul din foale în parte iese afară și vita e mai liniștită, dar a doua zi e încă prea obosită, din caie pricină nu trebuie pusă la lucru. De mâncat să nu-i dăm nici dimineața, nici la amiază, ci cel mult puțin fân și apă.

Dacă în felul acesta nu putem ajuta, să chemăm pe veterinarul la ele, și până ce va sosi, să nu lasăm vita culcată, ci să o purtăm fără amânare: mai cu samă să nu lăsăm calul să se tăvălească pe jos, căci ușor poate căpăta încălcitură de mațe, și atunci nu mai ajută nici un medic.

De umflătură ușor putem feri vitele, dacă dăm nutrețul verde numai cu măsură, cumpărându-l. Dacă nutrețul e ud, să-l uscăm puțin; iar dacă le-am dat nutreț verde, după el nici odată să nu le adăpăm. Dacă băgăm bine de samă și să ținem de cele spuse, mai că putem zice că nu vom avea pacostă pe capul nostru; viteje nu vor căpăta boala asta, care de multe ori culea la pășunat vitele economului, ruinându-l în măsură mare.

Cum să scutim oile de călbează.

Am aflat că în mai multe părți ale țării, caștro au perit în decursul acestei ermi foarte multe oi. Pricina că gospodarii au îndurat atâta zgăbă e călbeaza.

Călbeaza sau samânta acestei boli atât la pășunătoare se găsește mai ales pe pășcături verde (băltoase). Trebuie deci să ferim oile de la pășcături și atunci vom feri și oile de călbează.

Suntem însă totuși nevoiți de a intrabușni pășcăturile băltoase atunci trebuie, să grijim să scurgem apa netrebuită.

Un alt mod, ca să ferim oile de călbează e să presărim pășcătura cu praf de var și cu sare. Frin procedura aceasta se numește atât călbeaza cât și puri ei.

Cobanii pașii cum se ustfel de pășcături să le incunjură.

Un mijloc bun și nu așa de scump, e încă să se dea la oi să lungă sare; prin aceasta se împiedică adesea atât călbeaza cât și puri ei în părțile inferioare (mușchii) oilor bolnave. E. Ș.

O boală de cai.

Calul e în de regulă ceva mai gingaș decât vitele corcute și suferă de multe ori de boala care nu sună prea cunoscută țăranilor noștri. O boală de boala este și boala numită „influență”, care este pricinuită prin o materie molipsitoare, care însă nu s-a putut cerceta pe deplin. Boala constă constă în o îmbolnăvire a sângelui și a pielii mucoase. E bine de știut, că eu nu am suferit de boala aceasta a doua oară în o mai capată.

Influența apucă mai așa, deodată, fără ca înainte îmbolnăvirii să se arete orășări semne, care e în de regulă la celelalte boli. Căi capată slăbici și sunt tare slabi. Temperatura la mușchii abdomen ajunge la 41 grade și la incheieturi se scade de multe ori șărșniri. Ochi se umflă, pielea începe devin gălbui-roșieție, sunt fierbinți și uscate. Calul cașca gura de multe ori ca și cum e fi somnoros, pierde pofta la mâncare, are înșă tare sete. Gunoii său e uscat, vartos și invăzător de o materie mucoasă. Mai pe urmă se umflă pântecile și picicarele.

In cazuri mai ușoare se pierd frigurile cam după 3—5 zile, animalele rămân însă timp mai îndelungat slăbit. La cai bătrâni sau cai, cari sunt prost ținuți și rau hrăniți sfârșește boala aceasta în totdeauna cu moartea, mai ales însă atunci, dacă n'am băgat de samă și ținem întrebușnat calul mai departe la muncă. La cai însă zătoțai observăm de multe ori că le pică și o parte din păr. Dacă am observat boala și îngrijim pe loc caii, atunci boala nu e tare periculoasă. Dacă vedem, că calul are friguri, fierbințeli mari și este slab, atunci îi dăm zilnic cam 20 grame de „antifebrin” în o jumătate litru apă ori un sfert litru rachiu bun.

Este calul bine hrănit, atunci e bine să-l învălim cu o prostire umedă și să repețim învățarea de mai multe ori pe zi. La începutul boalei se dă animalelor bolnave brană ușoară, vară carbă verde, și tot așa.

jin de apă proaspătă. Grajdul trebuie bine aerisit să nu fie prea cald ci ceva mai rece și e bine dacă grijim de asternut împeșugat.

Până-ee un cal îmbolnăvit nu s'a însănoțat pe deplin de influență să nu-l întrebușnăm sub nici un caz la muncă, căci atunci lesne se poate întâmpla o nenorocire. În părțile cele în care băntue boala aceasta să nu aducem niciodată cași noi cumpărați în atingere cu cei îmbolnăviți, ci să-i ținem separat, în alt loc, cel puțin opt zile.

Prețul alimentelor în Sibiu.

1 kg Unsoare de porc dela K	192	până	220
1 „ Untură	176	„	180
1 „ Slănină, proasp.	176	„	180
1 „ „ veche	186	„	240
Ouă 7 până 9 bucăți	—40	„	—40
1 kg pâine, neagră	—	„	—
1 „ „ albă	—48	„	—50
1 „ „ amestecată	—44	„	—46
1 „ „ de săcară	—28	„	—32
1 „ făină 1 r. 0	—	„	—60
1 „ „ 1	—	„	—59
1 „ „ 2	—	„	—58
1 „ „ 3	—	„	—57
1 „ „ 4	—	„	—56
1 „ „ 5	—	„	—55
1 „ „ 6	—	„	—54
1 „ „ 7	—	„	—52
1 „ „ 7	—	„	—48
1 „ „ 8	—	„	—30
1 „ făină de cucuruz	—	„	—28
1 „ orez	—52	„	—80
1 „ gris	—58	„	—64
1 „ arpăcaș	—48	„	—64
1 Litru fazole	—32	„	—32
1 kg linte	—	„	—80
1 „ mazare	—	„	—
1 „ Zahar, în bucăți	—	„	110
1 „ „ din caciulă	—	„	108

Doine.

IV.

Mai bătăi mai Ilie
Gândește-te și mai serie.
Că și eu te țiam serie
Pe fiorul unui vis...
Că mie de-o vreme încoace
Imi vin gânduri și sorococ.
Vad carul cu semn de cruce
Mi să pare că te-duce
Și te vad întins sub cort
Cino știe... nu ești mort.

V.

Ramură cu patru foi
Ești maică de la răsbri
Taie pânza de pe roată
Și a rupe în fășii pe toată,
Pentru legături de rană
Că ne-o fi soarta dușmană...
Vin vreo patru țări pe noi
O fi vremea de apoi,
Dar nu cădem prin păcate
Ci luptând pentru dreptate.

VI.

Luminate Impărate
Pune pace nu te bate.
Că noi suntem șapte frați
De milă să nu te bați...
Bătaia e din părinți
Iertarea e dintre sfinți,
Intoarce sabia 'n teacă
Tabăra să se desfacă
Ori că nici Măria Ta
N'o mai poji incunjură.

Maria Cunțan

Spre orientarea abonaților. De când cu mobilizarea generală primim-o seamă de reclame, că unii abonați nu capătă foaia deloc, iar alții cu mari întârzieri. Acestea le răspundem, spre orientare, următoarele: Foaia se expediază de aici în aceeași formă, ca și până acum. Oarecari întârzieri se întâmplă însă, fiindcă, de când cu mobilizarea generală, nu mai umblă toate trenurile. De pildă, dela Sibiu acum pleacă zilnic numai un singur tren spre Copșa, Vinț sau Făgăraș. Pe de altă parte legăturile trenurilor nu mai sunt ca mai înainte, astfel că multe foi vor fi stând uitate prin cele stațiuni, până când vine alt tren, cu care să fie pornite mai departe.

4 August		
Carbă	25	31
Carbă	13	15
Carbă	8	10
Carbă	15	16
Carbă	7	8 50
Carbă	—	—
Carbă	49,20	49,20
Carbă	48	48 40
Carbă	47,60	47 50
Carbă	70	70
Carbă	170	170
Carbă	76	62
Carbă	78	81
Carbă	100	100
Carbă	40	63
Carbă	350	—
Carbă	230	240
Carbă	700	770
Carbă	—	212
Carbă	—	240
Carbă	—	1 60
Carbă	60	2
Carbă	—	1 70
Carbă	—	1 50
Carbă	80	80
Carbă	—	1 2

4 August

4 August		
Carbă	135	5
Carbă	94	50
Carbă	92	91
Carbă	40	20 60
Carbă	390	414
Carbă	27,60	28 00
Carbă	27,60	28 01
Carbă	10	25
Carbă	—	252,50
Carbă	—	24

Lec deschis.

Aviz către publicul român! Cunoșcând multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un Birou de informații ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în oricare afacere ce se ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministerului ori Curicii. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri.

Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoare, moară, mașini de îmblățit mânată cu lomobil, cu motor, cu cai ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu ori iarbă, pentru adunarea fânului ori despoirea cucuruzului, pluguri etc. să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate aceste în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țăranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici, să vă feriți de agenți jidovi căci vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mânată cu mâna care face 100 kg. făină la zi. Prețul e 320 Cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit plamuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvișitele economice. Cu stimă: L. Olariu, Budapest, II., Margit-körut 11.

Handwritten signature: *Handwritten signature*

Must de smeură

veritabil, pregătit din smeură aromatică de munte. **Smeură de munte** cu I-a rafinată de zahăr. Diplome dela expoziția farmaceutică din Budapesta 1912. Se capătă cumpănit și în sticle de 1/2 și 1 literă cu prețurile cele mai ieftine de zi. Un coli de postă cor. S— franco la fiecare stație de postă. La comanda mai meri rabat corespunzător. Farmacia la „Vulturul negru” alni **CAROL MÜLLER**, Sibiu, Palatul baronului Brukenthal. 1859

Copii în cost

să o rimese într-o familie maghiară, unde se dă la dăruia fiecarei și unde se dă la dăruia fiecarei și unde se dă la dăruia fiecarei și unde se dă la dăruia fiecarei...

Moșar.

Se caută un băut de moșar în orașul Sibiu. Se cere a se cunoaște bine la muncă și la piatră. Doritorii să se adreseze în administrația „Foaie Poporului” de unde semisorile se vor trimite respectivului proprietar al moșar. 1129

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

Novitățile

sofite chiar acum pentru haine de bărbați stoffe englezești, francezești și americane. Din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquette și haine de sezon**, cu prețuri foarte moderate. **Deosebită atenție merită noutățile de stoffe pentru pardaluri și „Maglami”, cari se află totdeauna în deposit bogat.** Asupra **reverenșilor** confecționate în atelierul meu, mi permit a atrage deosebită atenție. **On. domni preoți și teologi abivenși.** — **În cazuri de urgență** conțiu stoffe în timp de **24 ore.** Uniforme pentru școlari, cum și tot felul de articole conforma după prețurile croitora cea mai nouă.

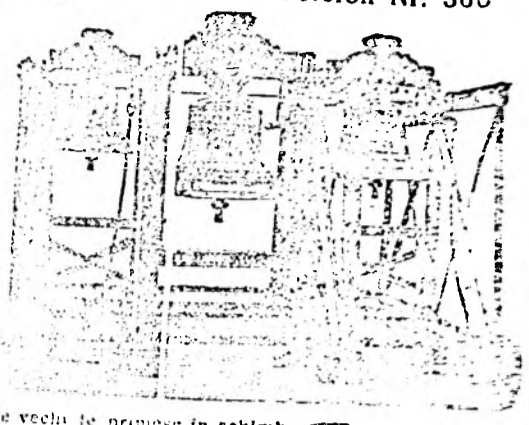
Armașul lui WILHELM GOTTSCHLING

IOAN SCHIEB

Turnătorie de clopote, de amonuri și recuzite pentru pompieri
Sibiu, Poșchengasse Nr. 11 — Telefon Nr. 306

Adresa:
S. r. Cisnădiei Nr. 30.
— Telefon Nr. 288 —

Execută tot felul de cădelnice istoricești, țesături pentru clopote pentru școli și școli, clopote de clopote pentru toate recuzitele pentru pompieri, etc. etc. și toate lucrările și reparaturile ce se pot face la un preț foarte scăzut și lângă garajul. La lucru este și la plăcerea în muncă.



Clopote vechi te primese în schimb

Copii de școală

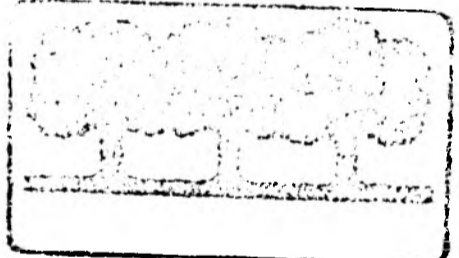
se primese în cost și evantai bine îngrijit. Locuința sanata, oraș și pentru învățarea limbii maghiare și ajutor în limba germană. A se adresa la doamna Dr. Koneczag în Sibiu, strada Rosenanger Nr. 15.

„Căminul” albă și neagră din Sibiu

„Căminul” de la Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!



Căminul nostru este foarte curat și se poate vedea și de acolo, că cum pătrătorii se înmulțesc mereu.

Marea de Stofărușchi alui Breker

este cea mai bună și cea mai nutritoare beaură
Se capătă peste tot locul. Atenție la vigneta!

Depozit principal la
M. Samuel Rubinstein
SIBIU.

Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plac de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghinți — Impletituri de trestie pentru stucatură — Scoarci din fier covăcit și vărsate — Căhăli etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania”

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyseben)

recomandă încheierea de asigurări pe viață în cele mai celante condiții de polite (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite). Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu reducerea garanțată de interese de 50%.	Asigurări mixte cu soluțirea necondiționat de două ori a capit.
Asigurări de foc dersemeni cu premii foarte ieftine!		
Dela fondarea „Transylvaniei”, sau plătit prin acest institut:		
Pağube de incendiu	K	5.755.858-27
Capitale asigurate pe viață		5.635.328-12
In total a fost la Transsylvanien asig. pe viață		12.067.702—
vania la 31 Dec. 1913		144.435.356—
Capital de fondare și rezerve		2.696.458—

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agențiile. Persoane precepate la afaceri de asigurare (achizițori) cari au legături bune la oraș și la provinciile, să primese la serviciu totdeauna la cele mai favorabile condițiuni.



500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau sunt provăzute cu numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratıs reparerez orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare.

GEORGE LIMPEDE
SIBIU
Piața Brânzei Nr. 9